

Scénář

Titulky: Dnes je 25. února 2026 a nacházíme se ve Střezeticích.

Obraz: značka, krávy, okolí Střezetic

Tak jmenuju se Jana Havelková rozená Součková a narodila jsem se 30. ledna 1959 v krajském městě Hradec Králové.

Základní škola

Na základní školu jsem chodila asi do kilometr vzdálené obce Probluz (**dobový obrázek**) a tam jsme chodili od první do čtvrté třídy a pak od pátý do devatý jsme jezdili vlakem (**dobový vlak**) do Všestar (**dobový obrázek školy**). V ty Probluzi tak tam jsme měli dvě učitelky a byli jsme spojený dva ročníky první, třetí třída a druhá a čtvrtá. A ta jedna byla zároveň i ředitelkou a tím, že jsme chodili v létě v zimě přes kilometr, (**zimní a letní krajina, dobové videa**) tak jsme přišli třeba promáchaný, tak ona nám tam sušila prádlo jako hezky se o nás starala nebo jsme měli třeba tváře červený, tak na je namazala masti jako pečovala.

Střední škola

Já mám učební obor a tenkrát to nebylo s maturitou a jsem vyučená dámská krejčová, takže jsem výuku měla ve Skutči a to jsme byli na internátě 14 dní a 14 dní praxe v Hradci Králové. No a ten internát to jsme říkali ten byl dobrej v tom, že odpoledne byla povinná výuka, takže nás to nutilo se něco naučit tam byl dozor vychovatelka, takže jsme se nemohli bavit, takže to mělo svoje plus teda ten internát no a praxe ta byla v Hradci a to bylo taky velice příjemný měli jsme jako dobrou mistrovou to bylo fajn no. Na tom internátu nám třeba dělali i program, že jsme chodili do kina a bylo tam koupaliště, tak jsme mohli i na koupaliště teda s dozorem ale ze jsme měli takovej odpoledne, že to nebylo jenom učení. No tak průšvihy jsme taky dělali to nevím jestli je publikovatelný jsme byly asi v 8. třídě nebo už možná v 9. a to bylo výročí Lenina a měli jsme dělat nástěnku no a nevím proč Lenina jsme postavili hlavou dolů (**animace lenina vzhůru nohama**) jsme říkali, že i kdyby se na hlavu postavil, tak ho tam nedáme a učitelka, že tam musí bejt no, tak jsme ho dali hlavou dolů. A to jsme tam byli odpoledne a učitelkej sbor měl nějakou schůzi a chladili si víno za oknem na parapetu a my jsme byli v patře a nenapadlo nás nic jinýho pre to nás bylo 5 ta parta taková. a tak jeden šel dolů láhev uvázal na provázek a tu láhev jsme si vytáhli nahoru a když jsme šli ze školy, tak ve Všestarech bylo takový vřídlo a tam jsme chodili pít tu pramenitou vodu a místo toho jsme tam vypili to víno. No a pak nám to došlo, tak jsme říkali, to bude asi teda malér ve škole no a druhej den tak učitelé teda po nás koukali ale kupodivu nikdo na nic se nás nezeptal nic se neřešilo, tak jsme si říkali, tak asi by si z toho taky měli problém, takže tohle nám prošlo no a nejdřív jsme se tomu teda nasmáli, no pak jsme trošku měli nahnáno no a když to takhle prošlo, tak zas nám bylo hej, takže takže takovouhle koninu jsme dělali no úplně jako by, že

člověk by si řekl, že to nás asi nemohlo vůbec napadnout, ale jednou se to tak událo no. no ona když je parta, tak ledascos se nechá vytvořit no.

Zúčastnila jste se někdy Agitky?

No my jsme museli chodit do průvodu na prvního máje a tenkrát si pamatuju, že jsme museli stát na tom alegorickym voze (**dobova fotografie majoveho pruvodu**) a chumelilo byla zima, takže to jsme byli docela zpruzelí a jako nevím jestli jsme se za to styděli, protože jsme se schovávali na tom voze a vždycky nám řekli, že takhle ne, že musíme vstát no takže tahle jediná takováhle agitace to byl ten první máj no to bylo povinný tomu jsme se nevyhli

Jaké to pro vás bylo vyrůstat v komunistickém režimu?

Vzhledem k tomu, že jsme nic jinýho nepoznali, tak jsme s tím byla, tak jako smířený a teprve teď můžeme porovnávat, jako to vlastně byla špatná doba

Dostala jste někdy varování neříkat něco ve škole nebo na veřejnosti?

No tak nesměl se nic říct proti režimu každej musel se vším souhlasit a můj tat'ka, (**možná:** ten byl velice pracovitej a čestnej) tak byl ve svazu myslivců a při jedný schůzi, kde neustále probírali politiku, tak tam tatka řekl, ať už politiky zanechaj a dohodnou se, kdo bude chodit zasejpat krmítka zvěři do lesa no a na to konto ho vyloučili z toho svazu a stačilo vlastně jenom takhle málo a byl potrestán protože on to měl moc rád a kamarád, kterej se ho zastal no tak dopad zrovna tak takže opravdu člověk nesměl nic říct

Jaké pro vás bylo dospívání v tom režimu?

No nás spíš mrzelo, že jsme se nemohli podívat do zahraničí, takže to bylo takový omezující, a pak jsme se dozvěděli, že různé zboží, že jako mladý, tak nás zajímala kosmetika a oblečení a to tady takovej výběr vůbec nebyl že jo a v jiných zemích v Německu nebo tak, co jsme znali žejo, tak tam byl daleko větší výběr no ale byli jsme smířený s tím jak to tady je, tak jsme s tím nějak byli smířený jako

Třeba jsme rádi četli a knížky, tak to byl v Hradci čtvrtek, kdy dostávali knihy a i na knížky se stáli fronty prostě to nebylo dosažitelný no a nehledě potraviny, ovoce, tak to taky jednou v týdně se chodilo na nákup, kde jsme věděli, že dovezou ovoce a dělili to, že třeba ani kilo sis nemohla koupit, že po půl kile aby to jakoby dalo na dost obyvatelstva no a dneska to vůbec tak není žejo to si můžeš koupit, kde co no takže ta doba byla zvláštní, když to teď porovnáám už bychom jí zpátky určitě nechtěli teda

Jak jste vnímala rok revoluční rok 1989?

No jelikož jsem měla nebo ještě mám sestru která bydlela v Praze tak tam už takový ty stávky shromáždění to už bylo někdy třeba i od ledna protože taťka s mamkou byli u sestry asi na týden a v lednu šli někde na Václavák tam bylo nějaký shromáždění a už tenkrát je tam rozháněli vodním dělem a takže už se vědělo že se něco chystá takže od ní spíš jsme měli takový informace protože oni to dění v Praze měli jakoby z první ruky že jo a pak samozřejmě z televize z rozhlasu když už to šlo pak ven jako no tehdy to byl pro mě šok jako to jsem si říkala jak tohle můžou lidi dokázat takhle jít proti studentům a to pro mě bylo trochu nepředstavitelný no to jsem si říkala kde se to v nich bere jako no ale kdo byl jako příznivec komunistu tak prostě tak to bylo no protože zmanipulovat se nechal každý a lidi který měli strach tak kolikrát udělali něco co by normálně neudělali no

Jak nahlížíte na svůj život dnes?

No tak jako ja si myslim že svůj život jsem prožila jako hezky. Nic bych neměnila nevracela a tím jaká ta doba byla tak člověk má co porovnávat ví co už by třeba nechtěl aby se vrátilo. Takže jako já jsem spokojená no člověk musí být vděčnej za to co je a někdy může bejt líp někdy hůř a prostě bejt vděčnej za to co má.

Máte vzkaz nebo radu pro další generaci?

No tý bych přála aby žili v míru a aby se z té generace nevytratila pokora vděčnost aby prostě ta slušnost mezi lidma což dneska si myslim je strašně špatně tak aby se to nevytrácelo aby nějak ty mladý lidi prostě měli rozum jako no aby mohli žít v klidu no